

фонду оплати праці залежить ефективність використання коштів підприємства. В сучасних умовах підприємства вирішують самостійно питання щодо формування та використання коштів фонду оплати праці, але у відповідності до законодавства України.

Основними завданнями аналізу фонду оплати праці є:

- вивчення складу, структури і динаміки фонду оплати праці;
- виявлення змін показників, що відбулися у звітному періоді і причин, які їх зумовили;
- визначення впливу чинників на фонд оплати праці;
- вивчення напрямів використання фонду оплати праці;
- комплексна оцінка ефективності використання фонду оплати праці.

Головна мета аналізу фонду оплати праці полягає у тому, щоб перевірити правильність використання фонду та виконання планових завдань, визначити відносну економію або перевитрати, встановити причини, що викликали відхилення від плану і розробити заходи щодо упорядкування використання фонду оплати праці. Метою проведення аналізу формування та використання фонду оплати праці торговельного підприємства є оцінка доцільності та ефективності запровадженої системи матеріального стимулювання та визначення «больових точок», що потребують удосконалення або ліквідації [1].

При розрахунках фонду оплати праці визначають середній дохід всіх працівників підприємства, виходячи з суми коштів, що направляються на споживання, а середню зарплату працівників – з фонду оплати праці.

Планування зарплати включає визначення фонду і середньої зарплати промислового і непромислового персоналу, а також окремих категорій робітників. Плановий фонд зарплати – сума доходу, передбачена зміною затрат на виробництво для оплати праці всіх робітників підприємства, зайнятих виконанням виробничого плану. Фонд зарплати включає зарплату як спискового так і неспискового (нештатного) складу робітників.

Плановий фонд зарплати розраховується без врахування премій і нагород робітникам, ІТП і службовцям з фонду матеріального заохочення. Поряд з цим розраховуються розмір премій і нагород з фонду матеріального заохочення і фонду зарплати з врахуванням цих премій. Відповідно розраховується і середня зарплата.

При розрахунку фонду зарплати послідовно визначають годинний, денний і місячний (квартальний, річний) фонд зарплати, які

відрізняються не по тривалості періодів, а по складу включених елементів до зарплати [2].

Отже, можна зробити висновок, що Фонд оплати праці – основна складова частина фонду споживання. Також під фондом оплати праці розуміють всю суму виплат, визначених по тарифах, окладах і розцінках, прогресивних доплатах, преміальних системах, а також матеріальних заохоченнях, спеціальних доплатах та інші виплати з прибутку. А Зарплата становить ту частину суспільного продукту, яка в грошовій формі виплачується працівникам для задоволення їхніх матеріальних і духовних потреб.

Література:

1. [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://studopedia.com.ua/1_129742_tema-analiz-fondu-oplati-pratsi.html
2. Житна І. П., Пескреба А. М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. – К.: Вища школа, 1992. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://refoteka.ru/r-134190.html>

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

ГРИЩЕНКО В. А.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – ст. викладач

Грідін О. В.

У світовій практиці успішний розвиток сільськогосподарського виробництва на 80 % залежить від управління і сучасних технологій та тільки на 20 % від погодних умов. У нашій країні, на жаль, все навпаки, - всі невдачі зводяться до несприятливих погодних умов і особливостей ризикованого землеробства. виправити дану ситуацію, використовуючи передовий зарубіжний досвід, можливо лише переходом до ресурсозберігаючих технологій та вмінням керувати витратною частиною бізнесу, забезпечивши його конкурентоспроможність [1].

Перехід сільського господарства від екстенсивного до ресурсозберігаючого виробництва можливий за наявності організаційно-економічних методів управління ресурсозбереженням.

Ресурсозбереження – це процес ефективного використання матеріально-технічних, трудових, фінансових та інших ресурсів. Його мета –

виробництво продукції з кращими якісними показниками при мінімумі сукупних витрат виробничих ресурсів і підвищенні економічної віддачі від кожної натуральної їх одиниці [2].

Ресурсозбереження в рослинництві – це комплекс взаємопов'язаних організаційних та економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання і стимулювання економії матеріально-технічних ресурсів, впровадження ресурсозберігаючих заходів, а також виробництво сільськогосподарської продукції з мінімальними витратами всіх ресурсів в грошовому і натуральному вираженні [3].

Процес ресурсозбереження в сільськогосподарських підприємствах обумовлений постійним зростанням цін на придбані ресурси (технічні та енергетичні) і їх неефективним використанням, низьким рівнем цін на реалізацію сільськогосподарської продукції та, як наслідок, браком фінансових коштів. Це скорочує споживання ресурсів, що призводить до невиконання окремих технологічних операцій, збільшення термінів виконання механізованих робіт, зниження врожайності культур, а також якості продукції. Для раціонального споживання ресурсів і зниження собівартості виробництва продукції економічна діяльність аграрних підприємств повинна бути спрямована на впровадження технічних, технологічних і організаційних заходів.

Успішне вирішення питань ресурсозбереження залежить від рівня кваліфікації механізаторів та ІТП. Необхідне навчання формам і методам реалізації ресурсозберігаючих технологій, а також постійне підвищення кваліфікації працівників.

Розробка та прийняття заходів з ресурсозбереження повинні здійснюватися на основі систематичного аналізу собівартості виробництва сільгосппродукції, в тому числі і витрат ресурсів.

Для регулювання ресурсозбереження сільськогосподарські підприємства повинні мати відповідні техніко-економічні нормативи. Основою повинні служити нормативи собівартості вирощування і збирання 1 га в залежності від різних факторів: технологій, врожайності культур, обсягів виробництва тощо, а також нормативи витрат окремих видів ресурсів на 1 га сільськогосподарських угідь, ріллі або посівів культур [4].

Ресурсозбереження на перший погляд не може бути не вигідним, так як дозволяє економити ресурси і за рахунок цього скорочувати собівартість. Однак є безліч питань, пов'язаних з впровадженням ресурсозберігаючих технологій,

що впливають не тільки на собівартість, а й на величину необхідних інвестицій, а також планованої виручки.

Економічна ефективність ресурсозберігаючих технологій визначається за їх впливу на поліпшення кінцевих показників сільськогосподарського виробництва, головним чином на приріст прибутку за рахунок підвищення врожайності культур, поліпшення якості продукції, скорочення витрат праці та зниження собівартості виробництва продукції.

Ефективність впровадження ресурсозберігаючих технологій є комплексним віддзеркаленням кінцевих результатів використання всіх ресурсів за певний період часу. Ефективність характеризує підвищення продуктивності праці, якнайповніше використання виробничих потужностей, сировинних і матеріальних ресурсів, досягнення найбільших результатів при якнайменших витратах [5].

Таким чином, ресурсозбереження – багатоаспектна проблема. Її вирішення означає збільшення продукції при незмінному чи меншому використанні матеріальних ресурсів, зменшенні її собівартості, зростанні прибутку, більш повному використанні виробничих потужностей та збільшенні продуктивності праці, зменшенні капітальних вкладень, покращенні екологічних умов [5]

Література:

1. Іщенко І.І. Оцінка економічної ефективності виробництва та затрат / І.І. Іщенко, С.П. Терещенко – К.: Вища школа, 2001. – 187 с.
2. Харченко О.В. Ресурсне забезпечення та шляхи оптимізації умов вирощування сільськогосподарських культур у Лісостепу України: [Монографія] / О.В. Харченко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 342 с.
3. Калінчик М. Методичні та практичні аспекти економічної оцінки ресурсозберігаючих технологій у сільському господарстві / М. Калінчик, М. Толкач // Економіка АПК. – 2007. – № 11. – С. 86-91.
4. Безверхова Е.В. Ресурсозберігаючі технології як основа інноваційного розвитку отрасли растениеводства / Е.В. Безверхова, В.Г. Русский // Экономика сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий – 2010 – №9 – С. 24-27.
5. Голубева Т.С. Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства / Т.С. Голубева, І.В. Колос // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 5 (59). – С. 66-71.